

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft., negyedévre 3 ft.

Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
Egyes szám ára 5 kr. o. e.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordaiútcza szögletén, Csapó S. kereskedésénél szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papir-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Uriutca 13. Lang et Schwarz, Fűrődutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyitlitter sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként
egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft o. é.
hét hóra 7 „ „ „
félévre 6 „ „ „
évnegyedre 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőség-hez küldendők be.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

A bécsi világkiállításról.

Június 7.

A keleti negyed pár nap múlva a maga teljes színpompájában fog ragyogni, s künn a prateri mezőkön oly élénk keleti színezetű élet fog kifejlődni, mely képes elfeledtetni velünk, hogy mind ez csak mutató, a nagya otthon maradt. — Akkor lesz pedig ez élet teljessé, midőn a khedive is, e sokat emlegetett keleti fejedelem ragyogón felkantározott lovon bevonuland a kiállítási tereken épített palotájába, melynek rácsos ablakai mögül majd tüzes szemű odaliskok tekintenek ki, őrizve az ajtó előtt kuporgó feketék csoportjától. De már is tarka-barka virágokat hajt a keleti élet a kiállítás körében. A török bazar mórstylü iverzei alatt ifjabb és idősebb nemzedékű törökök árulják exotikus ipartermékeiket, fegyvereket s a legértékesebb szöveteket; árulnak még e kívül rózsaoiljat s finom damaskusi pengéket, szattyán papucsokat, kabylőfegyvereket, ölhosszu csiszolt csökökkel, női éket és férfi védet, mint otthon, a mecsetekben gazdag Stambulban. Itt és ott kicsiny, mindenféle arabs ékítőmennyel díszített bódék emelkednek, melyben turbánnal és fezzel fődött feju mozlimok árulnak arany- és ezüst karpereczeket, drágaköveket és rózsafából készült szekrénykéket. — Közébe egy a keleti vándorkulárok fajához tartozó szatócs a meztelen földön terít ki kincseit, félholdakat, Salamón-gyűrűket, klárisokat és — kereszteteket.

Igen is a hitetlen pogány kereszteteket árul, hja ez is a nivellirozó civilizáció hatása. F. hó 6-án nyitattott meg a keleti kör (cercle oriental.) Különös egy épület, melyet olvasónk april havi levelünkben is ismernek, akkor még teljesen bevezetlen állapotban volt és ki sem gyanítá rendelkezését; egyszerű bécsi vállalkozók értelmes gondolatának tarták, hogy lenne sikere, nem tudtuk. Most hogy a furcsa építmény, melynek feladatul jutott kelet valamennyi styljeit egyesíteni magában és mintegy kibékíteni azokat egymás között, — előttünk áll, kupolákba és kirugó áttányokba gazdagon, most alkalhatunk magunknak némi fogalmat az egészről és ha még belépünk, tökéletesen tisztába jövünk ez épület céljával.

Földszint jobbra az u. n. „frank vendéglő“ helyiségei fekszenek; míg balról egy nyolczszögű terem van. E teremben körös-körül barnavörös pam-lagok terülnek el, melyek pihenésre hivogtatnak a hosszas séta után, íróasztalokon papír várja az irni óhajtokat, — ez a keleti kör levelezési szobája. — A földszinti épület fölött könnyed építmény emelkedik, mely előtt csinosan fődött veranda nyulik ki, hol a falak mindennemű fődést és arabeszket mutatnak. Tarka éket mutat a nagy fölépösűzet is, a mely a kiálló erkélyekhez vezet s onnan a balraeső sokszögű terembe, mely a keletieknek olvasó helyiségül szolgál. Asztalokon és szekrényekben fekszenek itt napkelet (Levante) időszakú sajtójának termékei; mindazt a mit dél és kelet hírlapírói angol, francia, olasz és görög nyelven elmesélnek — itt kényelmesen olvashatni hátra dölve a nagy virág himzetekkel bevont párnákon. Jobbfelől meg mindazt felhalmazta a kelet, mit a szövöszék létrehoz, s a föld bensejébe rejt, mit a tenger beláthatatlan mélységű vizével takargat, s mivel az égbe magasló ccedrus, emberi kéztől vezetett éles balta által lecsapatva, kínál-

kozik. Földabroszkokon tanulságot nyerhetünk mind a talaj viszonyokról, mind a különféle mivélési módokról és fokozatokról, úgy az egyes tartományok földtani viszonyai felől. E ház tehát tanulságul szolgálhat a nyugatnak és a keletnek nyug-helyül.

A japáni kiállítási biztosság egyik tagja a következő általános vonásokba vázolja hazája kiállítását: A kiállított tárgyak nagy változatoságot mutatnak, ugyisint igen különböző azok minősége is. Ezek között vannak lakkészítmények, porcellán és bronz árúk, bőrpapírcikkkel bambuszól és indiai nádából készült munkák, gyöngyház- és halcsont gyártmányok, elefántcsontból készült holmik, az ékszerék, a papírnemek és papirkészítmények, selyemszövetek, himzések, műfaragványok elefántcsontból és fából, s kardok — e tárgyak nevezhetők a japáni ipar főbb termékeinek. A régibb lakkos készítményeket általában értékesebbnek tartják a modernnél; e nézet tökéletesen alaptalan, s onnan eredhetett, hogy a lakk évek során fényben nyer, s hogy a korábbi munkákat nagyobb költséggel kellett készíteni, mint ezt mai napság teszik. Másfelől a régi porcellain és bronzárúk is elegansabbaknak tűnnek fel, mint a modernek, pedig ezek gyártási módja újabb időben tetemesen javult. Így p. nagy porcellán edényeket régi időkben nem igen készítettek. — A jelenleg kiállított óriási nagyságu virágedények és vedrek a japáni porcellainipar legszebb termékei. Ép ily módon javítottak a bőrárúk, a bambus- és indiai nád portékák, gyöngyház, halcsont, elefántcsont ékszer árúk készítményei. A japán papír bizonyos fának héjából készíttetik; e papír nagyon erős s ez okból a belőle készült iparcikkék is rendkívülien tartósak. A gisenzrinek nevezett a bőr utánzásaként kell tekinteni, ez majdnem oly erős, mint ez utóbbi.

A selyemipar is főleg a minőséget illetőleg nagy lendületet nyert s új gyárak folyton nagy mennyiséget szolgáltatnak. A kiotoi „nidsinori“ név alatt ismeretes selyemgyárak, majdnem mindannyian újabb korbeliek. A mi a himzéseket illeti, igaz, hogy a harmincz évvel ezelőtt készült értékesebbek mint a maiak; de még most is igen szép munkákat lehet e tereken észlelni. A fa és elefántcsont faragványok készítményei lévén, idők folytán a minőséget illetőleg nem változtak; így van ez a festéssel is, melyben szintén nem igen mutatkozik valami nagy előhaladás. Országunkban (t. i. Japánban) a régi kardokat inkább kedvelik mint az újakat, mert a tapasztalás bebizonyította, hogy amazok aczélya keményebb és élesebb mint emezeké. Mindazáltal az újabb készítésű kardok sem valami rosszak ám. Az idő rövidsége miatt újabb ipartermékekkel Japán nem küldhetet valami kiváló példányokat; de kiállításával igyekezett bebizonyítani, hogy ép oly jól, de talán még jobban termel ipari tekintetben mint a régi időkben.

T. P.

Erzsébethváros, június 6. 1873.

Nagyságos Mészáros Nándor ministeri biztos ur f. hó 2-án érkezett városunkba, hogy küldetése célját a helyi tanintézet kül és belviszonyait közelebbről megismerve, az észlelt hiányoktól mielőbb segítve legyen. Többször voltunk szerencsésen e beces lapok hasábjain a mélyen tisztelt ministeri biztos ur feakölt szelleme, tudományos műveltsége, szelid lelkületéről olvasni; de mindezek csak halvány árnyalatai voltak a valóság képének; mert szívemet hódító finom modora már első tisztelgő találkozásunk alkalmával mindyájunkat nagyon lebilincsel, s észrevettük, hogy nméltóságú oktatásügyünk oly szerencsés választást tett cözlja kivételére miszerint, szerföldött örülnénk, ha hason tanügyi küldetésben nagyságos Mészáros Nándor ur feledhetlen emlékű személyét üdvözölhetők a viszontlátás alkalmával.

Gymnasiumunk érdemes igazgatója nt. Markovich Jakab ur, — ki 30 eseménydus éven át a keserédes tanári pályán működve örömettel kebbel tekint e gymnasiumra, melynek bölcsőjét ringatta és a jelen virágzás színvonalára emelte — kifejezést adott a tanári kar tisztelgése alkalmával nemcsak hivatása azon tudatának, melynélfogva annyi idegen elem közt e város tanintézete lehet és kell hogy gyuportja legyen a magyar nyelv és

nemzetiség terjedésének, kifejezést adott, hogy a tanári kar valódi áldozatot hoz a tanügy oltárára, midőn a tanárikar az anyagiasság annyira tulhatalmasodott korszakában is — a szellem mivélésére szerény ellátás mellett egész odaadással jár el tisztében. Az igazgató megható szavaira ő nagysága — kinek arczán a szendesség varázsa ömlött el — küldetése céljáról értesítette a tisztelgő tanár testületet, e találkozási perc már annyira összeforrasztotta a kebleket, hogy bár rövid időre, valón ezental nehézznek tűnt fel ő nagysága kedves köréből.

Másodnap ministeri biztos ur, nyilvánított szándoka szerint meglátogatta a helyi rapheti tanintézetet, megtekintette szerlátát és dus választéku könyvtárát, megtekintette a rajz és szépirás gyakorlatokat, ugyisint az osztályokat, az igazgatói és tanácskozmányi termeket, valamint a tor-na helyiséget és a faiskolát s örömmel hallottuk nagyrebecsülendő észrevételeit „Önök valódi áldozatkészséget mutatnak a körülményekhez képest a tanügy minden ága fölvirágoztatásában.“

Igen hosszúra terjedne cikkem, ha mindent részletezve, előadni czélul tüzetem volna. Dél és estebédre e tanintézet igazgatója vendégszerető asztalához hivattunk meg, hol a kath. tanügyi férfian kívül kerületi főesperes főtisztelendő Mártonfi Antal mint püspöki biztos és városunk lelkes polgármestere t. Karácsony János urak voltak jelen, s kellemes epizodok nem kevésbé fűszereztek a különben kedélyes társaságot, ez alkalommal a szivélyes új házi gazda legelőször házában ily nagy-névű tanügyi férfiaknak drága életére talpra esett köszöntéseket mondott és a vendég-kör érületét különösen a jó házigazdát nagyon örvendezteté ő nagysága otthonias fesztelensége.

Harmadnap, hogy a tanítási módszer és a tanoncok előmeneteléről személyesen meggyőződ-jék — reggeli 8 órától ³/₄ 12 óráig voltunk szerencsésen a ministeri biztos urat a tanórákon üdvözölhetni, hol az illető tanár mintegy fél óráig tárgyból előadást tartott, azután a hallottakból kérdezett, megtekintette az ifjak házi és iskolai gyakorlatait és a tanoncok egyéb scripturistucumait, hasonlag délután 3 órától 5-ig, mely alkalommal különösen a 3-ik és 4-ik osztály szabatos feleletein gyönyörködött és igen örült, hogy a gyorsírászat rendes tárgy gyanánt tanítatik. Ebéd. u. a helyi esperes plebánus ur sziveskedett bevezetni ő nagyságát az elemi tanodákba, hol szintén meggyőződött, miszerint az elemi intézet igazgatása bölcs és gondos kezekbe van letéteményezve. Megszemlélté a kies város ritka szépségű plebánia templomát, a 14-ik század utolsó felében épült és sok viszontagságon átment lat. szert. anyaegyházat, s egyéb történelmi nevezetes helyeket. Legyen szabad még megemlítenem, hogy e napon a városi képviselő testület által rendezett díszebéd alkalmával e város lelkes polgármestere kifejezte mély háláját a nagyméltóságú oktatásügyér urnak azon bölcs intézkedéseért, hogy ily tudományos miveltségű férfit bizott meg Erdély tanintézeteinek beható megvizsgálásával; ez alkalmából a következő tartalmu távirat menesztetett a nagyméltóságú oktatásügyér ur személyéhez „A lelkeket meghodító tanügyi miniszteri biztos nagyságos Mészáros Nándor ur tiszteletére városunk által rendezett díszebéd alkalmával élénk kifejezést adtunk hálás kötelezettségünknek, melynél fogva exallentiád erzsébethvárosi gymnasiumunkat ily pártatlan miveltségű tanférfit látogatása körébe vonni kegyeskedett Fogadjja nagyméltóságod legnemesebb szándéklatáért hódoló tiszteletünket, legfőbb robb üdvkivánatainkat. Karácsony János, polgármester.“

Azonban az elválás sujtoló pillanata, melyet rövid együttlét után is oly fájdalmasan kellett éreznünk — mindinkább közelgetett, az est beálltával összegyülekeztünk a bucsuetélyre, hol a részvét érzetet meghatóttan tolmácsolta köztiszteltemben levő igazgatonk s ekkor szerencsések lehettünk ő nagyságának gymnasiumunk tanügyéről azon örök-emlékü nyilatkozatát hallhatni: „Miszerint oly áldozatkészséget, a tanügyi iránti lelkesültséget, minőt a tanári testület tagjaiban tapasztaltam, csak bámulni tudom.“ Vegye nagyságod forró köszönetünket elismerő nyilatkozatáért. De a sebesen repülő idő intett, hogy ne késsünk, kisetitünk tehát mindyáján a vasuti indóházhoz, hol nem sokára éjjel 12 órájában csaknem könnyű szemekkel vált

el derék igazgatonk és polgármesterünk a ministeri biztos urtól. A fiatalabb tanárok közül négyen és a szellemdus erzsébethvárosi gr. kath. esperes társaságában — ki akkor épen hivatalos teendői elintézése végett utazott Balázsfalvára — elrobogtunk Kis-Kapusig, itt a gymnasium négy tanára legőszintébb részvétellel kénytelenítették a kedves vendégtől végbucsat venni. Mi egyenként kívántunk ő nagyságának szerencsés utat, kértük, hogy zárja e várost és tanintézetét beces emlékébe és szíve rejtélyébe, egyenként kértük a minden jok adóját:

Domine conclamo, quot dant sidera caeli,
Quot alit ver flores, tot vivat ipse dies.

„A“

Magyar állam-hivatalnokok mai helyzete.*)

A kolozsvári lapok ápril—májusi számaiban husvét és pünköst közt több ízben találkoztatt a figyelmes olvasó hol egy, hol több távirat hivatalkok nyilatkozatával. Előidézte ezt néhányunknak a „székely történelmi pályadij“-ra tett adakozása s néhány az adakozók ügyét magukéva tevő városi polgár közbeszólása.

A vita főként a „Magyar Polgár“-ban folyt le; vége felé áment a „Kelet“ hasábjaira is. Elváltuk, míg mind két fél kibeszéli magát s a tul és innen felköltött szenvedélyek elcsillapulnak, hogy ezen véletlenül fölmerült esef alkalmából magasabb álláspontról higgadt tárgyalás alá vegyük hivatalnokaink közül főleg azoknak helyzetét, kik nem a régebben szolgáltakhoz tartoznak, hanem az 1867-ki alkotmányos fordulat után léptek a haza szolgálatába.

Felhívom a közönség és a magas kormány figyelmét: orvosoljuk kölcsönös közrehatással a létező bajt.

Szívesen kérem az illető hivatalnoki kart is: ne tekintsek e cikket támadásnak egyesek, néhányak, vagy talán egy egész klubb ellen. Felsőalálásunknak egyedüli rugója azon hazafias szándék: találjunk czélszerű módot, miként lehetne a hivatalnoki karban több helyt tagadhatlanul uralkodó feszültséget, bizalmatlanságot elenyésztetni közös hazánk érdekében!..

— Nyilvános titok, hogy a régibb bureauba szolgált hivatalnokok egy része — tisztelet a kivételeknek! — nem a legjobb szemmel nézi azon hivataltársait, kik a 67-ki változással léptek szolgálatba. Amazok szorosan összetartanak egymást segítik, támogatják, az új parvenukre a hol lehet rásütik, hogy biz azok nem tudnak semmit! ha ezek bajban vannak, némi titkos kárörömmel hagyják vergődni; a mennyiben rajtok áll még jobban bemártják stb. Egy szóval: bizonyos feszültség, bizalmatlanság, hogy ne mondjam ellenségeskedés van a két csoport közt, mely miatt nagyon hajlandók egymással szemben a szunyogból egyszerre elefantot csinálni; s elvégre akár melyik félnek legyen igaza, közügyeink előmentének bizony nem válik hasznára.

Lássuk csak például kivonalban ezt a táviratit ügyet, mely avatalkok, a dolgok rugóival ismeretlenek előtt ártatlan házi porlekedésnek tetszhetik: minő csekélységből mivé fajult?

— Megindulván tél végén a székely történelmi pályadijra az adakozás: maga az indítványozó személyesen megkeresett különböző testületeket; többek közt fellátogatott a táviratit osztályhoz is egy gyűjtő ivvel s ott az egyik főbb hivatalnokot felkérte: sziveskedjek az ivet körül járni: ki a mivel akar járuljon, a célhoz; bárminő csekélységet köszönettel vesz Az iv körüljárt és „es schreibt Niemand unter“ válasszal üresen vissza adatott.

*) Közöljük e cikket a baj tárgyilagoss constátálása és megorvoslása végett; de őszintén kijelentjük, hogy ohajtottuk volna vajha: e tisztán közmiveltségi és tudományi ügy ellenzőkre ne talál volna, hanem lettünk volna mindnyáján egy akaraton annak osendesen és a közjóval egyezőleg elintézésében. Azt pedig épen nem vártuk, hogy egy oly tösgyő keres magyar városban, minő Kolozsvár, támadtassanak meg magyar hivatalnokok nemzeti és hazafai költelenségük teljességéért.

S z e r k.

Megjegyzendő, hogy a hivatalban ekkor éppen csak a szolgálatban levő távirat tiszték — az egész karnak körülbelül 1/3 része volt jelen. A többiek közül kivált a székely születésűek erről utólagosan értesülvén: elhatározták, hogy ők is tehetségökhöz képest járulnak valamivel a célhoz, de más nemzetiségű társaikkal gyakorlatilag legkisebb erkölcsi kényszer nélkül. Aláírást indítottak maguk közt s ápril elején öszszegyűjtvén 20 tagtól 21 forintot: egyikük elvitte az indítványozóhoz, ki az eredményt közölte a „Magyar Polgár“ ápril 11-diki számában s az adakozókat jóbelátása és felfogása szerint mellékesen megdicsérette.

Olvassák ezt a dicséret nyilatkozatot az igazgatóságnál! Más ember fia egyszerűen mosolygott volna egyet s ha az ügy iránt rokonszenvet érez, zsebébe nyúl s ő is elküld néhány forintot a gyűjtőhöz, mint most már jobban értesült. Nem így az igazgatóság, talán gondolák magokban: itt a jó alkalom! koppintsunk körmére ezeknek az alárendelt hazafiaszkodni akaróknak, kik a mi hírünk és engedelmségünk nélkül zsebpénzökkel azt merték csinálni, a mit tetszik; mert hát kétségkívül szándékos sértés és tüntetés az egész, oly célból rendezve, hogy „az eddig legjobb egyetértésben élt(?) különböző nemzetiségű hivatalnokok között az egyenlenség és gyűlölség magvai elhintessenek.“ (Lásd „M. P.“ május 25.)

Ekkor kezdték „V... igazgató, B... állomásfőnök és G... titkáruk“ azon heteken keresztül folytatott jegyzőkönyvi vallatást az adakozók ellen, melyért a „Magyar Polgár“ 17-diki számában több városi polgár méltatlankodva fel szólalt.

És mivel mentegeti magát az igazgató a „Magy. Polg.“ május 21-ki számában? csupán a val, hogy a jegyzőkönyvet nem a miniszteriumhoz való felterjesztés végett vételezte fel s a nyomozást csak magán meggyőződés szerzés végett tartotta. Ez magyarrá fordítva körülbelül ennyit tesz: „felterjesztettem volna biz én, ha lett volna mit, de így a nyomozásból csak az tűnt ki, hogy bakot löttem.“ Avagy szabad-e nálunk valamely hivatalfőnöknek csupán magán szeszélyből alsóbb tisztviselőitársai ellen nyomozást tartani?

A dolog tovább fűződik: A „Magy. Polg.“ május 25-ki számában, 17 ifjú távirat tiszt nyilatkozat tesz közé ama 20 adakozó ellen; csodálkozunk: „miként juthatott ama legnagyobb hivatalos titokban felvett jegyzőkönyv híre a „több városi polgár“ tudomására azon szemrehányást tessék társaiknak, hogy a fennálló szabályok értelmében államhivatalnoknak nincs megengedve felsőbb engedély nélkül, hivatal körén belől, bárminemű gyűjtést eszközölni.“

Ezen az egész nyilatkozaton nagyon érzik, hogy „felsőbb meghagyásból“ született. Oly szelíd pressióval hozdózták körül, hogy a 20 adakozó közül is 6 önmaga ellen aláírta.

Egyszerűen tagadom, hogy a magyar miniszterium valaha olyan „fennálló szabályokat“ bocsátott volna ki, melyekre a 17 nyilatkozó hivatalosok. És ha ezen szabályok létezenek: avagy nem sokkal szigorubb megrovást érdemel-e az ő k gyűjtésük, mely társaikra oly megdöbbenéssel könnyelműséggel a visszavonás szításának vádját dobja? Hozzá teszem még azt is, hogy szomorú, demoralizáló eljárásnak tartom, midőn felsőbb hivatalnok az alsóbbaktól bizalmi nyilatkozatot gyűjtet és követel.

Már most megítélheti a közönség: minő kilátása lehet kimélő bánásmódra és előléptetésre az ezen nyilatkozatot alá nem írt 14 adakozónak? kik birtak elég erkölcsi erővel arra, hogy magukat egy egészen ártatlannak tartott eljárásért nyilvánosan hibásoknak ne vallják, — ha: előmenetelök mostani főnökeik ajánlatától függ; s minő kedve lehet a magyar ifjúságnak ily kilátások mellett állam-hivatalra s különösen távirati hivatalra készülni!..

Igy történt ez az új magyar alkotmány hetedik évében Kolozsvárt! Adataim hitelességéről kezdek.

Látszik hát, hogy a bizalmatlanság tüze parázs alatt lappang s csekély ok képes azt lángra szítani.

Ily tapasztalatok után — úgy hiszem — ketős kötelességünk van. Egyik minket született magyarokat illet; meg kell vizsgálnunk higgadtan: elfogulatlanul: adunk és adunk-e mi okot a köztünk honosult külföldieknek és idegenajkú hazánkfiainak ily tartozkodó bizalmatlanságra? ha igen: meg kell ezen okokat szüntetőnk, eddigi hibáinkat jóvá tennünk, mentől előbb. Ha pedig a hiba nem bennünk rejlik: kormányunk kötelessége öröködni a felett, hogy a magyar saját hazájában idegenné ne váljék s a hivatalnok azért, mert hazafi is egyszerűs mind, — mellőzés, hogy ne mondjam üldözés tárgya ne legyen.

Igyekezünk kell minden áron, hogy az ország öszszesége hivatalnokainkban megbizhassék; a vesztés elkövetkezhet napjaiban ez egyedüli menedékünk.

Arra kell törekednünk, hogy hivatalnoki karunk egyöntetű legyen; különben az ország nagy költséggel tartja őket (s ha szüksége van rájuk kell is tartania) és a közügyek nem haladhat-

nak előre, mert intézői nem dolgoznak egymás kezére.

Ily állapot előbb utóbb az ország romlásához vezet.

Végül azon meggyőződésemet fejezem ki, hogy az általam fejtegetett ügy nem pártkérdés s felszólalásomat a különböző pártállású kolozsvári lapok is közlésre fogják méltatni. x y.

A székely pályadíj-alapról XX-ik közlemény.*)

A maros-vásárhelyi nézet nem hűtötte az ügy iránti lelkesedést, sőt fokozta, nem apasztotta barátaink számát, de naponta növeli; mindegyre gyűlöletet a több-kevesebb áldozat, jönnek a csüggedéstől óvó, a cél felé tartásra buzdító, elismerést kifejező levelek sat. Szóval: a székely nemzet Története ügye egységes eszennel és biztos kifejlődési uton áll. Lélekemelőleg tüntetik fel ezt a meglepő újabb adakozások.

A kolozsvári tiszt. minorita szerzetes ház nevében t. Tamás Márczell ur hozott be hozzá 5 frtot meghatott szívvel kérvén isten áldását az üdvös kezdeményezésre. Dombi János első éves unitárius théologus az ifjúság közötti általános gyűjtéskor jelen nem lévén, honfui kötelességét teljesíteni most kívánja s fizet 1 frt 1 krt. Hosszu Emil VIII. éves unitárius gymnasialista szintén ily oknál fogva 2 frt 20 krt. Nagy Sármasról Lázár Anna tisztelt urhölgy a „M. Polgár“ szerk. által két darab 1 frtos ezüst tallért küldött be, minek bérzei értéke 2 frt 16 kr. Lázár Mária urhölgy 1 frt. Déváról Németh László ur beküldötte a gr. Kun Kocsárd ur két arany ígéretét (értéke 10 frt 36 kr.) megjegyezve, hogy korábbi küldeménye közlése kimaradt Sándor József ur 1 frt adománya közlése kimaradt volt. Ugy van, e név, mely az áldozók közt 1054-dik, kimaradt volt, társai a XIII-dik közlésben jöttek ki, de a pénz beszámolatott még akkor. Ezt most utólag hozom nyilvánosságra, bocsánatot kérve a nyomda-tévedésért. Ezen hazánkfa rendkívül örövend a pályadíj nagy arányu szaporodásán s feltűnőnek találja, hogy az iskolák, a nép zöme, minden koru értelmiség s különösen a rom. katolikus papság mennyire pártolja ez ügyet, a protestáns papság felett; csodálkozását fejezi ki, hogy a csik-szentkirályi csodák figyelmét ez ügy hogyan kerülhetett ki, valamint a magyar Thalia Laborfalvi születésű dicsőségkoszorus papnéja, hogy nem ígátá még tisztelt nevét ezer meg ezer székely vérei közé valamely idevágó ténynyel. Budapestről Deák Farkas, igazságügyminiszteri titkár írja szellemes levelében, hogy az indítvány híre az irodák eszennébe hozzák is elhatott, örömet s lelkesedést idézve elé mindazokban, kik előtt a székely név és nép kedves, az eszmét szerencsésnek mondja, végsikerét szívből kívánja, s hiszi, hogy az a székely Történet írójának úgy, mint a dicső nemzetnek örök emléket emelend. Ez érzületől áthatva küld 4 frtot maga, Geczó János ugyanott miniszteri osztálytanácsos nevében 5 frtot, szőlított fel — ugymond — másokat is, a kik a mily készek az ígéletben, oly késedelmezők az adásban. Ő elküldötte csekély adományát, de azt tiszta szívből. Szives köszönet ügyünk mindezen barátainak!

Csik-Szentkirályról T. Nagy Imre ur beküldötte gyűjtő-ívét 8 frt 20 krral. Kevés az — ugymond — de ha mindazok, kik magukat büszkén nevezik székelyeknek, aránylag ennyit adnának, ugy a székely pályadíj rövid időn meglepő magasságra emelkednék. Még sok nagy név nincs az adakozók sorában, kiknek elődei ott leszenek a Történetben. Atalában csodálatos — írja, hogy a felsőbb körök nem érdeklődnek annyira, mint a közép osztály. Nálunk — jegyzi meg tisztelt barátunk — mindenkit érdekel ez ügy, alispánunk példás erélylyel járt és járatott el benne; a székben nincs tán egyetlen intelligens ember, a ki ne járult volna a cél előmozdításához. Nem hiszem, hogy minden székely szék így lelkesüljen. Az adakozók ime ezek: T. Nagy Imre 2 frt. Éltés Zsigmond 2 frt. Jancsó Gejza 1 frt. Udvari Károly 50 kr. Szántó Péter 50 kr. Nagy Imre (szent-mártoni) 50 kr. Zöld Gábor 50 kr. Borbáth Lajos 20 kr. Gondos István 50 kr. Részeg Lajos 50 kr. Fogadják el leghőbb köszönetemet a tisztelt gyűjtő és aláíró hazafiak egyenként és öszszesen.

Brassóából egy lelkes magyar polgár, Zápony István ur 21 frtot küldött be mint maga gyűjtését, valamint egy aranyat és 12 frtot mint ugyan brassai polgár Koródi Mihály ur gyűjtéményét. Ezen két derék férfi maga önként nyitott gyűjtő ívet, brassai vérrokonaink közt azt körüljárta; az iv indokai közt lelkesedve mondják el: „hogy a székely mily büszke nevére, mily régóta lakja fegyverével, szeretett és megtartott honföldét s Története megírva még sincs, sőt maga a nemzet is mintha háttérbe lenne szorítva, ugy legalább eléggé lesz méltatva. Itt az idő — ugy mondanak — hogy e nemzet története megírassék, hogy ő a tisztelt népek sorába lépjen.“ Az adako-

*) A Székely Hírlap, Erdély és Nemere tisztelt szerkesztőit tisztelettel kérem e közl. szives átvételére. J. E.

zók nevei következők: Első iv: Kászony István 3 frt. Réthi Lajosné 2 frt. Varga András 50 kr. Mátyás Albert 1 frt. Szele István 50 kr. Maurer Victor 1 frt. Horvát Pál 1 frt. Szava Gerő 50 kr. Vasady József 5 frt. György Ferencz 50 kr. Szöcs Dániel 50 kr. Gencsi András 50 kr. Bíró János 50 kr. Ormosi Márton 1 frt. Jóna Ferencz 1 frt. Kovács Márton 50 kr. Pongrácz Ferencz 1 frt. Vizi József 50 kr. Jakó Ferencz 1 frt. Joseff 1 frt. Vargyasi Ferencz 50 kr. Kászony Ferencz 1 frt. Második iv: Koródi Mihály egy császári aranyat (értéke 5 frt 18 kr.) Csató János 1 frt. Vadadi Ferencz ifj. 1 frt. Darvas György 1 frt. Bagarus János 20 kr. Bakk István 1 frt. Ince Ferencz 1 frt. Vasile Antonia 1 frt. Gáspár Sámuel 50 kr. Szabó Mózes 50 kr. Papp István 50 kr. Boga Mózes 50 kr. Matheovits Ferencz 50 kr. Albert Gábor 26 kr. Kozák József 20 kr. Józsa Ferencz 30 kr. Józsa Gizella 10 kr. Józsa Eszter 10 kr. N. N. 20 kr. Bálint András 25 kr. Sos Ferencz 20 kr. Ambrus Antal 30 kr. Gergely Elek 50 kr. Rojól Farkas főtanító 50 kr. Bíró Sándor tanuló 50 kr. Magyar András 20 kr. Bibó Mihály 20 kr.

Egy lelkes székely atyánkfia Nagy-Szebenből az ügy iránti meleg érdeklődése tanúsításul — a mint maga írja — irodalmi honorariumból ismét ad 1 frtot (először a Kis Károly ur ivén adott volt). Ir többek nevében a m. vásárhelyi véleményről is, melyről ugy nyilatkoznak, hogy az biztos közvetlen tudomásuk szerint nem Marosvásárhely közvéleménye kifejezése, sőt ott is nagy visszatetszést szült, hogy az halaldöfés akart lenni az eszme ellenében, hogy annak elfogadása szégyenségi bizonyítványa lenne rólkunk székelyekről és az ügy kijátszása, mit a székelység meg nem engedhet. Ir még egyebet is, de a miknek melőzéséért engedelmet kell kérem.

Szabó Sámuel kolozsvári ev. ref. főtanoda béli tanár ur 25 frtot 13 kr. o. é. adott át nekem, mint az ifjúság között gyűjtött összeget, kijelentve, hogy a tanárok és köztanitók adományai ezután fognak beküldetni. Az egyes gyűjtések ime ezek:

A kolozsvári ev. ref. főtanoda május 27-ki májálisan az osztálytanítókat, az iskolában lakó egyetemi hallgatókat és a felosztályokba járó ifjúság által (névök nem volt kitéve) gyűjtött összeg feleslegéből 10 frt. Gönczi Lajos osztálytanító mint a III-ik elemi osztálytól a székely pályadíjra gyűlt adakozási összeget beadott 1 frt 70 krt. Neveik ezek: Rettégi Kálmán 10 kr. Szilágyi Géza 10 kr. Ajtay Gyula 10 kr. Wagner Jenő 10 kr. Köpe Jenő 10 kr. Wagner Ferencz 20 kr. Nádas Károly 10 kr. Debreczeni Akos 10 kr. Elek Gyula 10 kr. Bíró Sándor 20 kr. Fischer Akos 50 kr. A II-ik közép osztálytól gyűlt összeg gyanánt Szilágyi Gyula oszt. főnök beadott 2 frt 25 krt. Adakozók ezek: Boér Zoltán 40 kr. Csizsér Akos 25 kr. Roth Pál 25 kr. Kakuci György 25 kr. Sárkány Lajos 20 kr. Kovácsné Géza 20 kr. Bonizs Árpád 15 kr. Deák Gábor 10 kr. Velics Dezső 10 kr. Dadai István 10 kr. Drágus Lajos 10 kr. Pechy Árpád 10 kr. Bakosi Ferencz 5 kr. A IV-ik osztályban a Székely történelmi pályadíjra fizettek: Nagy Ferencz 30 kr. Kónya Ferencz 20 kr. Köblös Lajos 20 kr. Mózsa Atila 20 kr. Kis Márton 20 kr. Gernátoni Gyula 20 kr. Kertész János 10 kr. Bot Gyula 20 kr. Kiszely László 20 kr. Püspöki Zsiga 15 kr. Császáz Ferencz 20 kr. Székely Sándor 15 kr. Varga Gyula 20 kr. Czetz Arthur 40 kr. Jakab Géza 50 kr. Kócsi Andor 20 kr. Kerekes Dániel 15 kr. Olosvári Gábor 20 kr. Fejérvári Albert 15 kr. Tóth Kálmán 15 kr. Péchi Akos 20 kr. Gelch Lajos 50 kr. Kabós István 20 kr. Székely Sándor ifj. 20 kr. Diószegi Géza 20 kr. Pap János 20 kr. Felszegi Sándor 30 kr. Molnár Gyula 20 kr. Zoltán Vincze 25 kr. Nagy Imre 20 kr. Kömögő József 20 kr. együtt 6 frt 90 kr. Az V-ik osztályosok gyűjtötték 1 frt 85 krt. Szabó Gyula adott 40 krt. Szemerjai Gyula 10 kr. Hegedüs Béla 10 kr. Veres József 10 kr. Olasz Gyula 10 kr. Gilyén Albert 10 kr. Nagy Lajos 10 kr. Bréver Zsiga 10 kr. Roth Károly 10 kr. Imre Lajos 10 kr. Pataki Jenő 10 kr. Bágya Kálmán 10 kr. Csipkés Károly 10 kr. Bornemisza Károly 5 kr. Bartha Dezső 5 kr. Fodor Ferencz 5 kr. Szabó Sándor 5 kr. Veres József 5 kr. Az osztályoknak együtt a zenészek fizetése végett az érintett májálásra gyűjtött pénzből a meg maradt rész 2 frt 43 krt Geréb Márton pénztárnok beadta a pályadíj-alapra.

Székely-Keresztúrról Marosi Gergely gymnasiumi igazgató 20 frt 65 krral küldötte be tölem kapott gyűjtő ívet, melyen azokon kívül, a kiknek neveit a XII-ik közleményben nyilvánosságra hoztam, a következő adakozók voltak: Sándor János adott 1 frtot, Gombos Sámuel pap és tanár 1 frt. Istváni József köztanító 1 frt. Lőrinczi Gergely fiátfalvi pap 1 frt. Kovács Mihály kis-szolyosi pap 1 frt. Török Sámuel szentmihályi pap 1 frt. Péterfi Samu szentábrahámi pap 50 kr. Kövendi Károly Asztalos 50 kr. Sólalvi Lajos 50 kr. Varga Zsigmond 2 frt. Péter József 50 kr. Tibald József 20 kr. Tana Gyula 20 kr. Siménfalvi Gyula 20 kr. Végh Gyula 20 kr. Székely János 20 kr. Ilkei András 20 kr. Ferencz Gyula 20 kr. Vaska Béla 30 kr. Gyöngyösi Ferencz 20 kr. Kis György 20 kr. Péterfi Dani 20 kr. Boros Albert 20 kr.

Barra Mózes 20 kr. Rofai Zsigmond 30 kr. Sándor Mózes 30 kr. Szentpéteri János 20 kr. Nagy Zsigmond 25 kr. Nagy Károly 25 kr. Nagy Sándor 20 kr. Varga Mór 20 kr. Kelemen Lajos 20 kr. Deák Akos 20 kr. Gáspár János 20 kr. Gyarmati János 20 kr. Nagy Gergely 20 kr. Bedő József 20 kr. Gálfi Gábor 20 kr. Szövérdfi Domokos 20 kr. Pálfi Sándor 20 kr. András József 20 kr. Kis András 15 kr. Demeter Lőrincz 10 kr. Máthé György 10 kr. Gábor Albert 10 kr. Sikó György 10 kr. Pap József 10 kr. Hankó Domokos 10 kr. Keoskés Izsák 10 kr. Pál Miklós 10 kr. Gyöngyösi Árpád 5 kr. Cseh Gyula 10 kr. Derzsi Gábor 10 kr. Nagy Lajos 20 kr. Csomori Dénes 10 kr. Lőfi Gyula 5 kr. Pál Ferencz 5 kr. Gálfi Lajos 10 kr. Szász József 10 kr. Kovács Mózes 10 kr. Gálfi Dénes 10 kr. Tana Albert 5 kr. Vinczi József 10 kr. Tana Samu 5 kr. Kovács Bálint 10 kr. Vitályos Domokos 5 kr. Nagy Gyula 10 kr. Kovács Lajos 20 kr. Vari András 10 kr. Kozma Ferencz 10 kr. Darkó Sándor 5 kr. László András 5 kr. Szövérdfi József 10 kr. Szövérdfi Károly 10 kr. Szabó Mózes 5 kr. Pálfi Zsigmond 10 kr. Váro Dénes 10 kr. Marosi Venczel 10 kr. Marosi Mózes 5 kr. Vajda Dénes 10 kr. Székely Mihály 10 kr. Szentpáli Sándor 5 kr. Kozma Domokos 5 kr. Dénes István 20 kr. Lengyel Árpád 20 kr. E névsorról azt jegyzi meg beküldő barátom, hogy azok jobbadán a székely-keresztúri unitárius közéletnoda tanárai, ugy alsóbb és felsőbb növendékei, kik minden külbefolyás nélkül, önkéntes hazafiai érzéstől indítatva irtak alá. A gymnasiumban a gyűjtő Péter József nevű kitűnő tanuló és erkölcsű ifjú volt, kinek példájára tanulóitársai versenyeztek az adakozásban. Legyen üdvözölve a derék tanári kar és tanuló ifjúság, mely élénk tudatával bir annak, hogy a tanodák a szépek és jónak templomai, az emberi szellem tudási vágyának kielégítő forrása, azon szent hely, hol hű ápoló kezek alatt az ifjúság erkölcsi létének magvai csiráznak és életre kelnek. Legyen dus és örök az ily intézetek virágozása!

Mint a hadvezér haderesapatai legjavát legháttalra hagyja, én is utóljára adom Csikszék 218 frt 26 kr. és két császári arany újabb adományát, melyet Puskás Ferencz tisztelt alispán ur még május 21-én utnak indított hozzám, de én távollétem miatt csak e hó elején vehettem. — Ez már ötödik küldemény Csikszék lelkes fiaitól és hölgyeitől, mi ötszáz forintot bizonyosan feljűl emeli azon összeget, a mi a székely pályadíj-alapra onnan eddig begyűlt. E székek nagy része lesz a székely Történelemben, de öszszeggel is járult létrehozásához; ő a nemzeti ügy iránti kötelességét egészen teljesítette, a mi közelimerítés érdemel, sőt annak határán tul is áldozott, ezért polgári tisztelet illeti őt meg. Tisztesség adassék azért Csikszék öszszes székelyeinek, becsület buzgó tiszt karának! Az áldozók nevei ime ezek: Mikó Antal főkirálybíró adott 10 forintot. Lázár Dénes polgármester 10 forintot. Puskás Ferencz alispán 5 forintot. Madár Imre 2 forintot, Jankó Ferencz 1 frt. Gál Károly 1 frt, Cziko Sándor 1 frt, Gál József 1 frt, Baló János 50 krt, Boeskor Ferencz 50 krt, Szakács József 50 krt, Molnár József 1 frt, Cziko Ferencz 1 frt, Ráduly Elek 50 krt, Antalfi Mihály 50 krt, Boeskor Mihály 5 frtot, Mánya István 1 frtot, Várdotfalva község 1 frtot, Fodor József 10 krt, Mánya Dávid 1 frtot, Taplócza község 1 frtot, Benedek Ágoston 30 krt, Ince János 50 krt, Szent-Király községe 1 frtot, Székely Elek 10 krt, Ballo Imre 15 krt, Endes József 2 frtot, Jancsó József 40 krt, Gergely Károly 1 frtot, Csatószeg községe 1 frtot, Csik-Szent-Imre községe 1 frtot, Fejér István 1 frtot, Fejér János 1 frtot, Balányi Miklós 1 frtot, Bartha Gergely 40 krt, Fetés Mihály 1 frtot, Bíró Pál 20 krt, Zakariás Antal 1 frt, Puskás Lajos 2 frtot, Siklódi Mihály 50 krt, Kein Adolf 50 krt, Uzszika Demeter 50 krt, Both Ferencz 1 frtot, Szárhely községe 2 frtot, Demeter Imre 50 krt, Kovács Lajos 30 krt, Balás Elek 20 krt, Ditró községe 5 frt, Dobribán Gergely 20 krt, Keresztes István 3 kr. Szatmári János 20 krt, Veres Antal 20 krt, Lukács János 30 krt, Kopacz István 20 krt, Bángi Todor 10 krt, Lázár János 30 krt, Száva Gergely 20 krt, Csergő Antal 20 krt. Lukács Simon 10 krt. Mezei István 20 krt. Csibi Lajos 40 krt, Siklódi Péter 30 krt, Siklódi Ferencz 10 krt, Köllő Alajos 20 krt, Vondraecek Ferencz 10 krt, Fülöp István 20 krt, Bajkó Mátyás 20 krt, Tekerőpatak községe 1 frt, N. N. 20 krt, Balás Mihály 50 krt, Márton Ferencz 50 krt. Simon Balás 20 krt, Gencsi Alajos 50 krt. Blága Imre 20 krt. Madaras István 50 krt. Gyergyó-Szent-Miklós községe 50 frtot. János Sándor 1 frtot. Ágoston Károly 1 frtot. Lukács József 50 krt. Bíró Elek 50 krt. Csergő Venczel 50 krt. Benedek György 50 krt. Benkes István 30 krt. Balás Mihály egy darab császári aranyat (bérzei értéke 5 frt 18 kr.) Merza Antal 50 krt, Merza Kristóf 1 frtot, Kapdebo Jenő 50 krt. Bocsáncki Kristóf 1 frtot. Vakár Kristóf 50 krt, Czifra Ferencz 50 krt, Lázár fiverek 1 frtot. Lázár Mór 1 frtot. Kricsa Márton 50 krt. Vakár Gergely 1 frtot. Ferenczi György 2 frt. Ferenczi Albert 20 krt. Györfi János 30 krt. Benedek András 20 krt. Deák János 50 krt. Jóríka Ágoston 20 krt. Simon Mihály 10 krt. Jóríka László 10 krt. Jóríka Mihály 10 krt. Kovács Márton 10 krt. Tatár Gáspár József 5 krt. N. N. 10

Legnagyobb fontosságu szem betegeknek.

A White-féle szemvizet több mint 30 év óta tartom családomban; mint katonát akkor Veronában kikérülhetlen megvakulástól mentett meg, s tudja isten hány üveggel ajándékoztam szem betegeknek, s mindig a legjobb sikerrel, Triest, 10/6 1872. Springer, cs. k. százados.

Ezen valódi dr. White-féle szemviz Erhardt Traugottól Gr.-Breitenbachban Thüringenben, nagy világhíre mellett szabadalmazva is van, 1822 óta mint legjobb nép- és háziszser — nem gyógyszer — ismeretes és híres, és kapható üvegszámra 1 frtjával. **Kolozsvártt: Binder K.** a „Szentháromságához” címzett gyógyszerárában a belmonostorutczában; továbbá **Kronstädter Józsefnél**, főter 2. sz. a zálogkölcsön-intézetnél és a kül-monostorutczában 134. sz. a.

Eladó emeletes ház a Rózsautcza szögletén 7. szám alatt jó állapotban.

Ertekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

835
Kivitelei palaczk-sör.
DREHER ANTAL sörfőzdéjéből.
Iadában 50 palaczkkal székelték, és pedig:
Kivitelei ászok - márcziusi, dupla-márcziusi, császár- és bakász.
Levitelt és távirati megrendelések kizárólag intézendők: **Dreher Antal** urhoz Köbányán, vagy **Dietrich és Gottschlig** utrakhoz Pesten.
Arányzékék kívánatra szomnal megküldenek.

(618) 7-*

A testi tisztaság a leghathatósabb és biztosabb óvszer minden, főként a járványos betegségek ellen.

A mindennemű kényelemmel ellátott **Diana fürdő** részben mindenki igényeinek teljesen megfelel. Fürdővel nemcsak csinnal berendezett helyiségeiben szolgál, hanem fürdőkádakkal együtt is szállított ki a városra minden időben, s a ki többily fürdőt öhajtt használni, előfizetés útján a legmérsékelttebb árban biztosíthatja a pontos kiszolgáltatást. **Gyengekédőknek** a meghülés veszélyeinek elkerülése szempontjából, egy **üveges zárt kocsit** áll rendelkezésükre, mely olcsó árban bármikor haza szállítja. Kolozsvártt, november hó 1872 **A „Diana fürdő” igazgatósága**

Tanács és segély azok számára,

a kik szemgyengeségben szenvednek, s főleg megerőltetett tanulás és fárasztó munka által szemüket elrontották.

Ijű korom óta meg volt nekem is az a rossz szokásom, hogy az éj csöndét választám tudományos munkákra. Ez, valamint sok fáradtságos optikai és finom matematikai munkálat által szemem annyira meggyengült, hogy annyival inkább félhettem teljes megvakulástól, mert folytonos gyuladási hajlam állt be, a mely a leghiresebb orvosok évekig tartó gyógyításával is dacolt. E szomorú körülmények közt sikerült egy szert találnom, a melyet már 40 év óta a legjobb sikerrel használok. Nem csak azon tartós gyuladást szüntette tökéletesen meg, hanem visszaadá szememnek is teljes erejét és élességét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írást is, s mint fiatal koromban a legjobb látásnak örvendek. Ugyane kedvező sikert tapasztaltam másoknál is, a kik közt többen voltak, a kik a legcélebb papaszem segélyével sem voltak képesek hivatásukat teljesíteni. Ezen szer kitaró használata után eldobták a szemüveget, s szemük azelőtti élességét visszanyerték. E mosde szer egy illatos szesz, a melynek alkotórészeit az áizsnővény képezi. Nem tartalmaz sem drasztikumokat, sem narcoticumokat, sem fém vagy más veszélyes részeket s Erdélyben valódi minőségben **Teutsch J. B.-nél Segesvártt** kapható. Nagy üvegét 2 frt. 40 kron, a kisebbet 1 frt. 80 kron o. é. használható utasítással. Azt tanácslom tehát a szenvedőknek, hogy hozassák meg e szeszt, mert egy üveg soká elég használatra, s csak csekély adag folyóvízzel vegyítve kis fehér folyadékot ad, a melylyel reggel és este, valamint fárasztó munka után kell a szem környékét megmosni. A siker igen jótékony és üde s egyuttal az arczbőr frissességét is emeli. Örülni fogok, ha általa főleg azokon lesz segítve, a kik ernyedten munkásság mellett az igazság világának fölfelelésében, szemök világát veszélyeztetik. E szer használata folytán a fiatalságnál annyira divatosá vált elferdítő szemüveg hordásnak is elejét vehetni, a mely a legtöbb esetben inkább rongálja mint erősíti a szemet. A szemüveg csak a szem hibás szervezetén segíthet, de egészséges vagy elgyengült szemeket soha sem erősíthet vagy gyógyíthat meg.

A híres dr. Romershausen-féle szem-lél mindig készen kapható és pedig egy kis üveggel 1 frt. 80 kr., egy nagy üveggel 2 frt, 40 kr. o. é.

Teutsch J. B.
raktárában
Segesvártt,

Elrusítók nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedést kapnak.

Eskoros rohamokat (Nyavalyatörés)
gyógyít levelezés útján a eskor szakorvossa **dr. O. Killisch, Berlin, Luisenstrasse 45.**
E pillanatban 1000-nél több betege van kezelése alatt.
661 70-*

Egy ezer darab magyar kir. vert arany

díjul annak, ki betudja bizonyítani,

hogy kolozsvári papirkereskedő

KERESZTESY PÁL

mint a görgegyeni merített papirgyár raktárnoka

bárkinék is, említett papirgyár terményeit valahol vagy valaha

az eredeti gyári árnál magasabb árba árulta

vagy árusítaná jelenleg is.

Ezennel megnyitott a pályázat

1000 darab magy. kir. vert arany elnyerésére.

Ugyanis az eredeti gyári árak a következők:

Fein Concept: F. A. Nr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	3 fr. 25	3 fr. 85	5 fr. 50	6 fr. 40	7 fr. 50	9 fr.	11 fr.
Rendes Concept: O. A. Nr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	2 fr. 70	3 fr. 20	4 fr. 50	5 fr. 50	6 fr. 50	8 fr.	10 fr.

r i z m á n k é n t.

A kolozsvári

hitelbank és zálogkölcöntársulat

elfogad

készpénz betételeket 100 frttól kezdve pénztárjegyekért, a melyek után 6% kamatot fizet. E pénztárjegyek értékét Pesten is felvehetni az angol-magyar banknál. A kamatok 3 havonként fizetnek.

A bank kölcsönöket ad mindennemű értékpapírra, arany- és ezüst tárgyakra s más értékes ingóságokra.

Leszámitól váltókat; vesz értékpapírokat.

Elvállal pénzbekajátásokat váltókra, utalványokra.

Törlesztési kölcsönöket eszközöl 500 frttól kezdve telekkönyvezett birtokra 24 1/2 vagy 34 évre; a törlesztés és kamat 8% illetőleg 6 3/4 %-ot tesz.

az igazgatóság.

Asztali és csemege borok, Dreher-féle palaczk sör

Teutsch J. B.-nél Segesvártt.

1862-beli-erdélyi asztali bor, „non plus ultra” nagy pal.	— f. 70 kr.
1868 „ finom rizling	— „ 90 kr.
1869 „	— „ 90 kr.

Rajna és Mosel-borok:

Johannisbergi cabinet	nagy pal. 4 ft. 40 kr.
Rüdesheimi	2 ft. 50 kr.
Liebfrauenmilch	2 ft. 15 kr.
Deidesheimi	1 ft. 65 kr.

Magyar borok:

Budai, finom sashegyi	1 nagy pal. 1 ft. — kr.
„ „ „	1 kis pal. — frt 50 kr.
Somlai, fehér jeles	1 nagy pal. — frt 88 kr.
Tokaji, ménesi és muskotály aszu	1 nagy pal. 1 frt 20 kr.
„ „ „	1 kis pal. — frt 60 kr.
Champagnei Sillery grand mouss	1 nagy pal. 1 frt 60 kr.

Francia, spanyol és olasz borok

Bordeaux st. Julien, vörös ered. töltés	nagy pal. 1 frt 65 kr.
Champagnei valódi Clicquot	nagy pal. 4 frt — kr.
„ Fleur de Sillery	nagy pal. 3 frt 60 kr.
Muscat-Lunel	nagy pal. 1 frt 70 kr.
Lacrimae Christi	nagy pal. 1 frt 60 kr.

Osztrák borok.

Vöslau vörös	nagy pal. — frt 92 kr.
Gumpoldskircheni, fehér	nagy pal. 1 frt 20 kr.

Liqueurök:

Vanilliás, valódi Bordeaux	nagy pal. 2 frt — kr.
Ananas	nagy pal. 2 frt — kr.
Anisette double, Amsterdami	nagy pal. 1 frt 90 kr.
Maraschino di Zara	nagy pal. 1 frt 60 kr.
Dupla köményes, val. szt.-pétervári	nagy pal. 2 frt 50 kr.

Hölgy-liqueurök, igen finom:

Kávé, Curaçao, thea, Vanilia, viola	nagy pal. 1 ft. 30. kr.
Bataviaia rak	nagy pal. 1 frt 80. kr.
Cognac fi nede Champagne	nagy pal 3 frt. —

Dreher féle palaczk sör

Ászoksör	nagy pal. — 38 kr.
Márcziusi	nagy pal. — 40 kr.

Olcsobb, mint bárhol.

A legdivatosabb ez idényben.

Gyári főraktár nap- és esernyőkben.

Daczára a munkabér növekedésének, valamint a szövetek drágaságának, mégis azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy elvadásások által az árakat oly alacsonyra szabhatom, mint tavaly.

- Tavaszi ernyők.**
1 darab szövetből 50 kr.
1 „ finom selyemből különböző szín 1.20, 1.50, 1.80.
1 „ Ugyanolyan selyemmel bélelve 1.80, 2.30.
1 „ Legfinomabb, szegélylyel vagy anélkül 2.70, 3.20, 3.80.
- Nagy napernyők.**
1 darab szövetből 80-90 kr.
1 „ legnagyobb faj 1.10, 1.20.
1 „ angol gyapot-atlaszból igen divatos 1 frt.
1 „ ugyanolyan bélelve 1.40.
1 „ Alpaca, romolhatlan angol anyag 1.50.
1 „ legnagyobb faj bélelve 1.80.
1 „ legfinomabb lyoni selyem divatos színekben nagyság szerint 2, 2.50, 2.80.
1 „ ugyanolyan bélelve 2.90, 3.40, 3.80, 4.20.
1 „ legfinomabb, szegélylyel vagy anélkül 4.50, 5, 5.50.
- Női hegyászó-ernyők.**
nagy fajta, divatos magas palaczkakkal
1 darab alpaccsövet 1.80, 2 frt.
1 „ ugyanoly dús szegélyzettel 2.40, 2.80.
1 „ gyapot-atlaszból, fölötté szep dús szegélyzettel 2, 2.50.
- Legnagyobb elegancia!**
1873. Rotunda-ernyők
a legfinomabb selyem és atlaszból.
1 darab gazdagon ékítve, tavaszra 3.50, 4 frt.
1 „ gazdagon ékítve nagy faj 5.50, 6 frt.
1 „ divatos hegyászó-nyellett 6, 6.50.
- Női árnyék-ernyők.**
(En tout-cas).
1 darab nagy faj, angol gyapjút-lasz, oly fényvel, mint a selyem-atlasz 1.50, ugyan az béll. 1.90.
1 darab romolhatlan angol alpaccból 1.80, bélelve 2.40.
1 „ finom ruhéz selyemből 4.50, 5.50.
- Uri árnyék-ernyők.**
1 darab finom gyapjú-atlasz 1.80, ritto bélelve 2.20
1 „ angol alpacca 2.40, dtto bélelve 3 frt.
- Gizella-ernyők,**
legújabb az 1873. idényben. Ernüök a legfinomabb selyemből, dusan izletesen és divatosan ékítve párosulva a legfőbb eleganciával.
1 darab tavaszi ernyő 3.50, 4, 4.50.
1 „ nagy napernyő 6.50, 7.50, 8.50 kr.
- Ernyők a legfinomabb nyerselyemből.**
1 darab nagy szegély nélkül 4, 4.50
1 „ dús szegélyzettel 5.50, 6.50
- Esernyők.**
1 darab közönapes fajta, nagy 1.30, 1.90.
1 „ romolhatlan angol loszöranyagból, a selyemhez hasonló 2.50, 3, 3.50, 3.80.
1 „ a legjobb angol szövetből (kereszteszött) 3.50, 3.80, 4.20, 4.80.
1 „ legfinomabb lyoni selyemből 5, 5.50, 6, 6.50.
1 „ a legfin. fajta 7.50, 8.50, 9.50.
1 „ finom selyem - kopperből 7-8 frt.
1 „ tizenkét bordás igen finom nagy nyitással 9.50.
1 „ non plus ultra selyemkélme (angol dupla-kelme) készitve 9.50, 10.50, 12 frt.

Nagyban eladók engedményben részesülnek.
FRIEDMANN A. gyári raktára, Bécsben Praterstrasse 26.